

Maatilojen ravinnetalouden hallinta

Manner-Suomen maaseudun
kehittämissuunnitelma

Aloituskoulutus

- Aika ja paikka**
- 28. - 29.9.2010 Rantasalmi
  - 30.9. - 1.10.2010 Mikkeli
  - 5. - 6.10.2010 Pieksämäki

Ohjelma

28.9. / 30.9. / 5.10

- 8.15 Kahvi
- 8.30 Koulutuksen avaus
- Koulutuksen tavoitteet
- ohjelmajohtaja **Pekka Hynninen**, Rantasalmen Ympäristökasvatusinstituutti
- 9.00 Vesien tila ja maatalouden toimenpiteet vesienhoidossa
- johtaja **Jari Mutanen**, Pohjois-Savon ELY-keskus, ympäristönsuojeluyksikkö
- 9.45 Suomen maaperän synty ja järvi-Suomen geologinen kehitys
- geologi **Aimo Kejonen**, Geologian tutkimuskeskus, Itä-Suomen yksikkö
- 10.30 Tauko
- 10.45 Käytännön maaperäkartoitus ja maalajien tunnistaminen
- tutkimusassistentti **Arto Kiiskinen**, Geologian tutkimuskeskus, Itä-Suomen yksikkö
- 11.30 Kotitehtävän anto: Tilan maaperän ja valumaolosuhteiden kartoitus
- Aimo Kejonen ja Arto Kiiskinen
- 12.30 Lounas
- 13.15 Monivaikutteiset kosteikot ja suojavuohykkeet
- insinööri **Teemu Tuovinen**, Etelä-Savon ELY-keskus, ympäristönsuojeluyksikkö

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin.

Rantasalmen Ympäristö-
kasvatusinstituutti

14.00 Mistä ravinteet tulevat ja minne ne joutuvat: johdanto ravinteiden kiertokulkuun maataloudessa ja ympäristössä
□ vanhempi tutkija, MMM **Pentti Seuri**, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus, Mikkeli

14.45 - 15.30 Mistä ravinteet tulevat ja minne ne joutuvat: maatilan ravinnevirtojen tunnistaminen

29.9. / 1.10. / 6.10.

8.30 Kahvi

9.00 Mistä ravinteet tulevat ja minne ne joutuvat: oman tilan ravinnelaskenta
□ Pentti Seuri ja agrologi **Olli Piikänen**, ProAgria Etelä-Savo

10.30 Tauko

10.45 Mistä ravinteet tulevat ja minne ne joutuvat: ravinnehävikkien syntymekanismit

12.15 Lounas

13.00 Mistä ravinteet tulevat ja minne ne joutuvat: ravinnehävikkien estäminen
Kotitehtävän anto: Oman tilan ravinnetaseen määrittäminen

14.30 - 15.15 Koulutuksen koonti ja päättäminen
□ Pekka Hynninen